

ДОДАТКИ ДО СТАТТІ В.Т. КУЄВДИ

Додаток № 1

Почесному Президентові
Товариства української мови імені Тараса Шевченка "Просвіта"
добродію Дмитрові Павличку

Копії:

- добродію Лесеві Таньку** - Голові Комісії Верховної Ради України з питань культури і духовного відродження
- добродію Олександрові Емцю** - Голові Комісії Верховної Ради України з прав людини
- добродію Олесеві Гончару** - Голові Комітету по Шевченківських преміях при Кабінеті Міністрів України
- добродію Іванові Драчу** - Голові Народного Руху України
- добродію Криву Мухометичку** - Голові Правління Спілки письменників України

до редакцій газет "Літературна Україна", "Слово", "Культура і життя", "Народна газета", "Голос України".

Високоповажний Дмитре Васильовичу!

Після тривалих болісних роздумів і вагань вимушені звернутись до Вас у справі порятунку Товариства української мови імені Тараса Шевченка, до утворення і авторитету якого Ви доклали стільки сили, душі, розуму. Формально Товариства вже немає. Як заявив у своєму виступі по телебаченню під час вручення свідомства про реєстрацію Всеукраїнського товариства "Просвіта" його Голова пан Мовчан, Товариство української мови виконало статутні завдання. Переконані - це не так. З проголошенням незалежності України воно, нарешті, дістало змогу займатись реалізацією своїх статутних завдань і, в першу чергу, утверджувати українську мову в усіх сферах життя.

Але так не сталося. Грубо порушуючи статутні вимоги, неправочинна, зібрана за принципом пожежної команди конференція затвердила статут нової організації - Всеукраїнського товариства "Просвіта", проект якого, нав'язаний Центральним правлінням і Головою, попередньо не обговорювався в низових організаціях. Більше того, це була фактично вузька нарада спантеличених активістів, учасникам якої ніхто не делегував повноважень, про яку за день до її проведення не знали навіть Ви, Почесний Президент Товариства.

Це породило сум'яття і розкол. Низка провідних організацій (Рівненська, Івано-Франківська, Львівська та інші) принципово залишилися товариствами української мови; частина організацій, не до кінця усвідомивши, що сталося, формально прийняла нову назву, залишившись на попередніх позиціях.

У той час, коли "Просвіта" набула позанаціональних ознак, утворено товариство російської мови в Україні, яке ставить собі за основну мету "придание русскому языку статуса государственного на Украине".

На тлі ринкових потрясінь українська мова, кинута напризволяще, опинилася перед небувалою загрозою. Закон про мови та Державна програма розвитку української мови та інших національних мов навіть у явно застарілому варіанті не виконуються і ніким не контролюються. Чи не тому виникла альтернатива - ОЗУМ (організація захисту української мови)?

Така обстановка і прагнення порятувати Товариство вимагає мобілізації сил усіх його членів і, в першу чергу, Секретаріату як центрального виконавчого органу. Та розбрат, породжений вищезгаданими подіями, на ґрунті Секретаріату наклався на дотеперішню важку морально-психологічну атмосферу, викликану свавільними, деструктивними діями Голови Товариства пана Мовчана, зневажливим ставленням його до колективу Секретаріату.

Всупереч інтересам Товариства він беззастережно підтримує і покриває безконтрольність у фінансово-господарських справах, низькі професійні якості і нетерпиме, відверто ненависницьке ставлення до колег та численних відвідувачів головного бухгалтера Товариства пана Романіва М.І.. У травні 1991 року, доведений до відчаю колектив Секретаріату звернувся до Голови з вимогою звільнити з роботи головного бухгалтера як людину, яка створює нестерпний морально-психологічний клімат в організації. Відповідь Голови на заяву була категорична, як формула: "Пишіть заяви, звільню всіх, залишусь удвох з Мирославом Івановичем". Пізніше ця формула повторювалась неодноразово, в тому числі й на засіданнях Правління.

За весь час роботи пана Романіва М.І. бухгалтерія жодного разу не звітувала, валютні надходження і витрати (теж невідзвітні) на порушення закону здійснюються виключно одноосібно паном Романівим. Згуртований і дієздатний колектив Секретаріату було піддано руйнації.

Помітивши, що перший заступник Голови Товариства Куєвда В.Т. почав набувати авторитету, пан Мовчан вдався до серії дрібних прискіпувань, надуманих звинувачень. Як результат неодноразових письмових вимог Куєвди В.Т. до Правління про ревізію фінансово-господарської діяльності йому було спершу заборонено підписувати банківські документи, а потім почали чинитись перепони у виконанні ним його службових обов'язків, що завершилось незаконним вилученням його посади з штатного розпису. Отже, обраного 2-ою конференцією Товариства на оплачувану (штатну) посаду заступника Голови Володимира Куєвди волею пана Мовчана звільнено з роботи.

У прагненні блокувати дії Куєвди В.Т. не зупинились навіть перед зривом одержання 10-ма тисячами передплатників "Історії України-Руси" Михайла Грушевського (письмове розпорядження про відрадження до Естонії для вивезення книг не виконано, головний бухгалтер відмовив у оплаті готівкою необхідної суми). Наслідок - книги досі лежать у Естонії, а ціни на них виросли вдвічі, не рахуючи сплати мита, запровадженого з початку 1992 року.

В цілому видавнича справа Товариства послідовно гальмується. Зірвано експериментальне видання підручників для початкової школи, а наступну підготовчу роботу до видання цих же підручників в "Освіті" за допомогою діаспори Голова Товариства ставить у заслугу собі.

Професійно некваліфіковано укладена головним бухгалтером фінансова частина угоди на видання основного накладу "Ілюстрованої історії України-Руси" Михайла Грушевського, що ще більше ускладнило видання цієї книги. Головою безпідставно скасовано ухваленою Правлінням угоду між Товариством і об'єднанням видавничих кооперативів про організацію спільної видавничої діяльності на пріоритетних для Товариства засадах.

Паном Мовчаном нищівно руйнується єдиний самоокупний підрозділ Товариства - лекційно-мистецьке об'єднання "Сурма". Лише в минулому році цим об'єднанням прочитано понад 600 лекцій, для 700 слухачів проведено курси української мови. Натомість створюється паралельна дублююча структура.

Нехтування закону, в тому числі і трудового законодавства, стало нормою в діяльності Голови. Проявлено сваволю при прийомі на роботу та незаконно звільнено з роботи старшого референта освітнього відділу Т.Коновал. Взагалі в доборі кадрів Голова керується не потребами і інтересами Товариства, а особистими уподобаннями, що призводить до професійної неспроможності окремих працівників і завдає шкоди роботі. Одночасно людям, яких брали на роботу Ви, Дмитре Васильовичу, безпідставно дорікають, погрожують звільненням.

Найбільше потерпає жіноцтво. Матерям до грудня 1991 року не виплачувались належні компенсації на дітей. Лише після вручення жінками головному бухгалтерові повного пакету документів щодо цього компенсації були нараховані, але без індексації. Так, наприклад, старший референт М.Погребняк отримала компенсацію лише в грудні, відразу за 9(!) місяців. Їй же затримано виплату грошей на шкільну форму для дітей. Щонайменше дивною видається виплата працівникам різної суми купонів при однаковій зарплаті. Досі жінки обміняли на дітей один раз лише по 200 купонів. Некваліфіковано проводяться відрахунки із заробітної плати. Жодних пояснень від головного бухгалтера добитись неможливо. Навіть на письмовий запит жінок відповіді немає. Натомість головний бухгалтер постійно обзиває співробітників злодіями.

Оскільки Товариство є організацією в масштабі України, зі скаргами у виробничих та особистих питаннях до вищих інстанцій звернутись нікуди. Дійшло до того, що ми вимушені, крім комісій Верховної Ради, просити захисту ще й у судових органів.

Атмосфера підозрливості, відвертого хамства у ставленні до працівників, зокрема до жінок, інформаційна блокада Секретаріату (крім обраних), публічні приниження, нехтування елементарними моральними нормами, інтриги, навіть підробка документів стали нормою.

Певна річ, у цьому листі ми не змогли викласти всього, на що хворе Товариство. Необхідне термінове хірургічне втручання. Один з найдієвіших шляхів - скликання надзвичайної конференції.

Віriamo, що Ви, наш Почесний Президент, не залишитесь байдужим до долі Товариства.

З повагою і надією -

працівники Секретаріату:

Володимир Макаренко,
заст. керівника
лекційно-мистецького
об'єднання "Сурма"

В. Макаренко

Марія Овдієнко,

заст. відповідального секретаря, @Ovdiyenko -
зав. освітнього відділу,

Надія Варла,

зав. складу,

Антоніна Дяченко,

зав. організаційно-методичного відділу
лекційно-мистецького об'єднання "Сурма",
член профкому, *12.01.1992 р.*

Оксана Батюк,

референт з питань мови,

Марія Погребняк,

старший референт,

Лариса Чайка,

зав. редакційно-видавничого відділу,

Тамара Коновал,

старший референт освітнього відділу.

Володимир Ковальчук,

зав. комерційного відділу